

LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Masarykova univerzita

Gynekologicko-porodnická klinika
Masarykovy univerzity a FN Brno
Přednosta: prof. MUDr. Pavel Ventruba, DrSc. MBA

Poruchy délky trvání těhotenství

I. Rejdová

Všeobecné lékařství
Semináře z gynekologie a porodnictví
2017 – podzimní semestr

Potrat (abortus) - definice I

Ukončení těhotenství, při němž:

- plod neprojevuje ani jednu ze známek života
a porodní hmotnost je nižší než 500g

Potrat (abortus) - definice II

Ukončení těhotenství, při němž:

- jde o afetální plodové vejce, zmlklé plodové vejce
- z děložní dutiny bylo získáno těhotensky změněné endometrium
- ukončení ektopického těhotenství
- umělé ukončení těhotenství

Určení délky gravidity

- stanovení termínu porodu - Naegeleho pravidlo
PM + 7 dní – 3 měsíce
- gravidometr
  - dle oplozující soulože
  - dle termínu ET
  - dle UZ ve 12. t.g.
  - dle pohybů plodu

Rizikové faktory a příčiny

1. Epidemiologické faktory

- ■ počtem gravidit
- „reprodukční kompenzační faktor“
- výsledek minulé gravidity:
- věk matky ■ 9, ■ 35

Rizikové faktory a příčiny

2. Genetické faktory

50 % v I. trimestru - 75% do 6. t.g
40% do 12 t.g.

20 % ve II. Trimestru

trisomie 52%

polyploidie 26%

monosomie X 15%

věk matky, škodliviny zevního prostředí

Rizikové faktory a příčiny

2. Genetické faktory

molekulární mutace

- ❖ mutace genů
- ❖ metabolické vady
- ❖ mutace v hlavním histokompatibilním systému (MHC)
- ❖ poruchy protoonkogenů a onkogenů

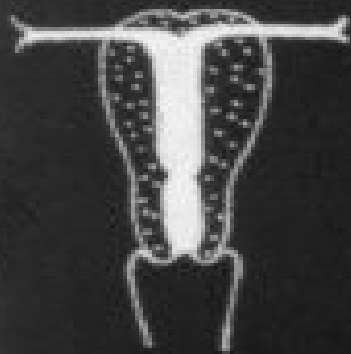
Rizikové faktory a příčiny

3. Anatomické poruchy

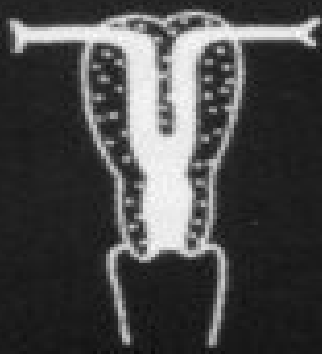
- vrozené děložní malformace
  - porucha spojení Müllеровých vývodů
(0,1 % ženské populace)
15 - 30 % pac. s hab. potrácením II. trimestr
- inkompetence čípku
- intrauterinní adheze (Ascherman sy.)
- děložní myomy

Typy děloh s nedostatečným spojením Müllerových vývodů

arcuatus

subseptus

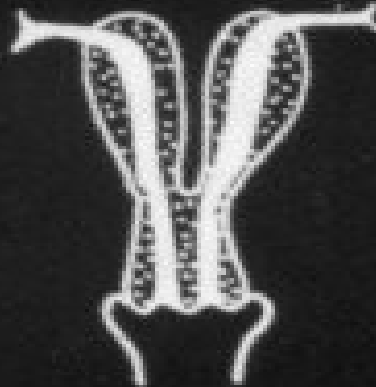
septus

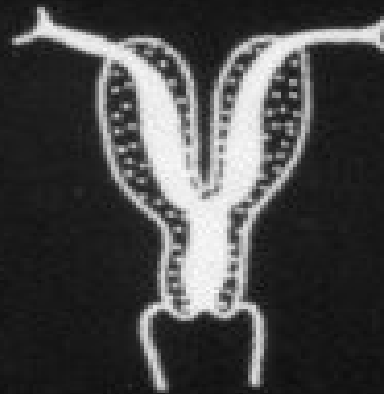
septus c.
vagina septa

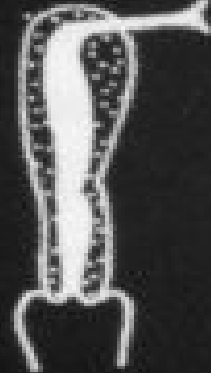
duplex

bicornis bicollis

bicornis unicollis

unicornis

Hypoplastická děloha - synechie

Uterus bicornis

Uterus – normální tvar

Uterus arcuatus + incompetentia cervicis uteri

Uterus subseptus

Uterus subseptus

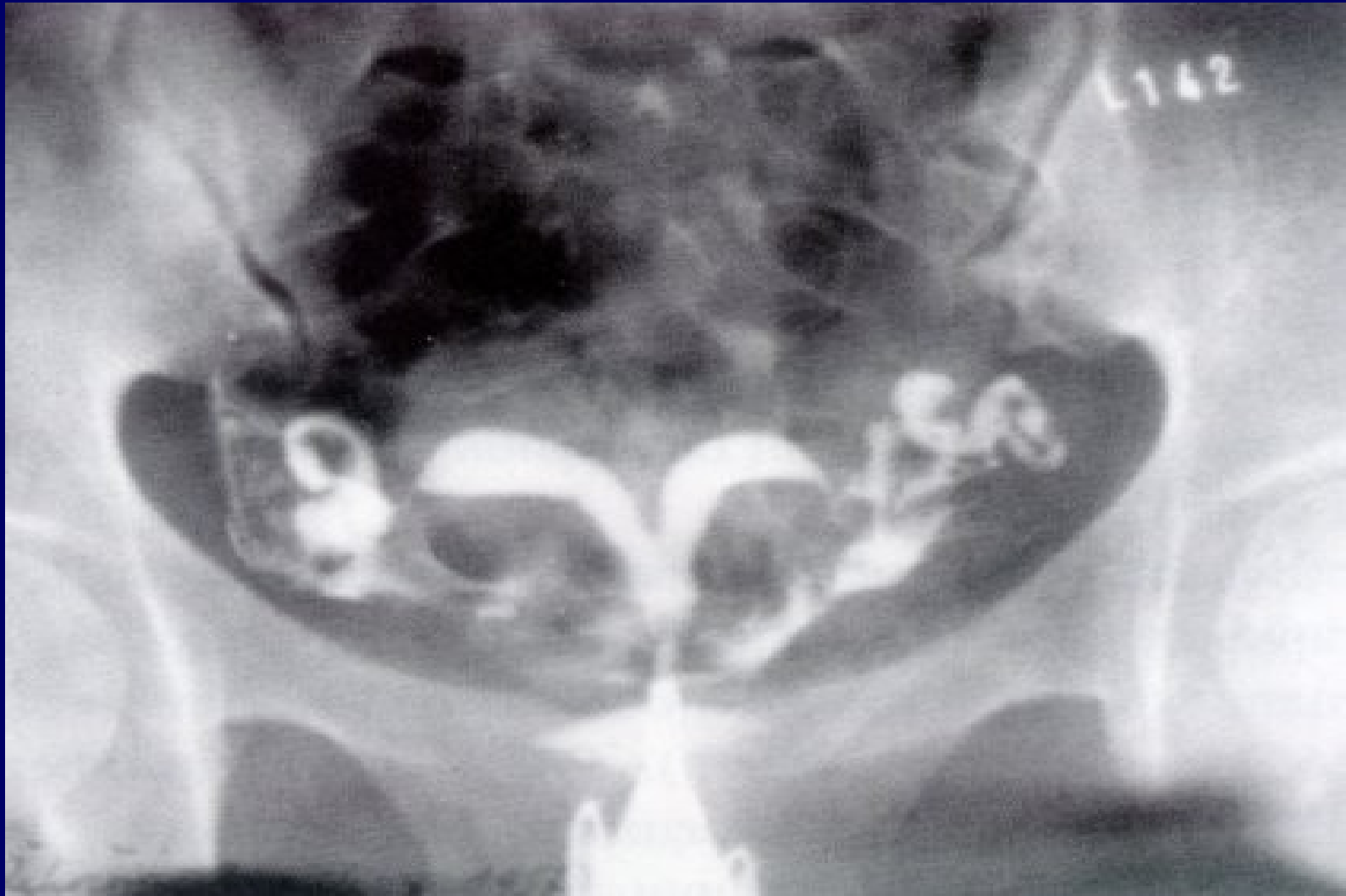

Uterus bicornuoreus unicollis

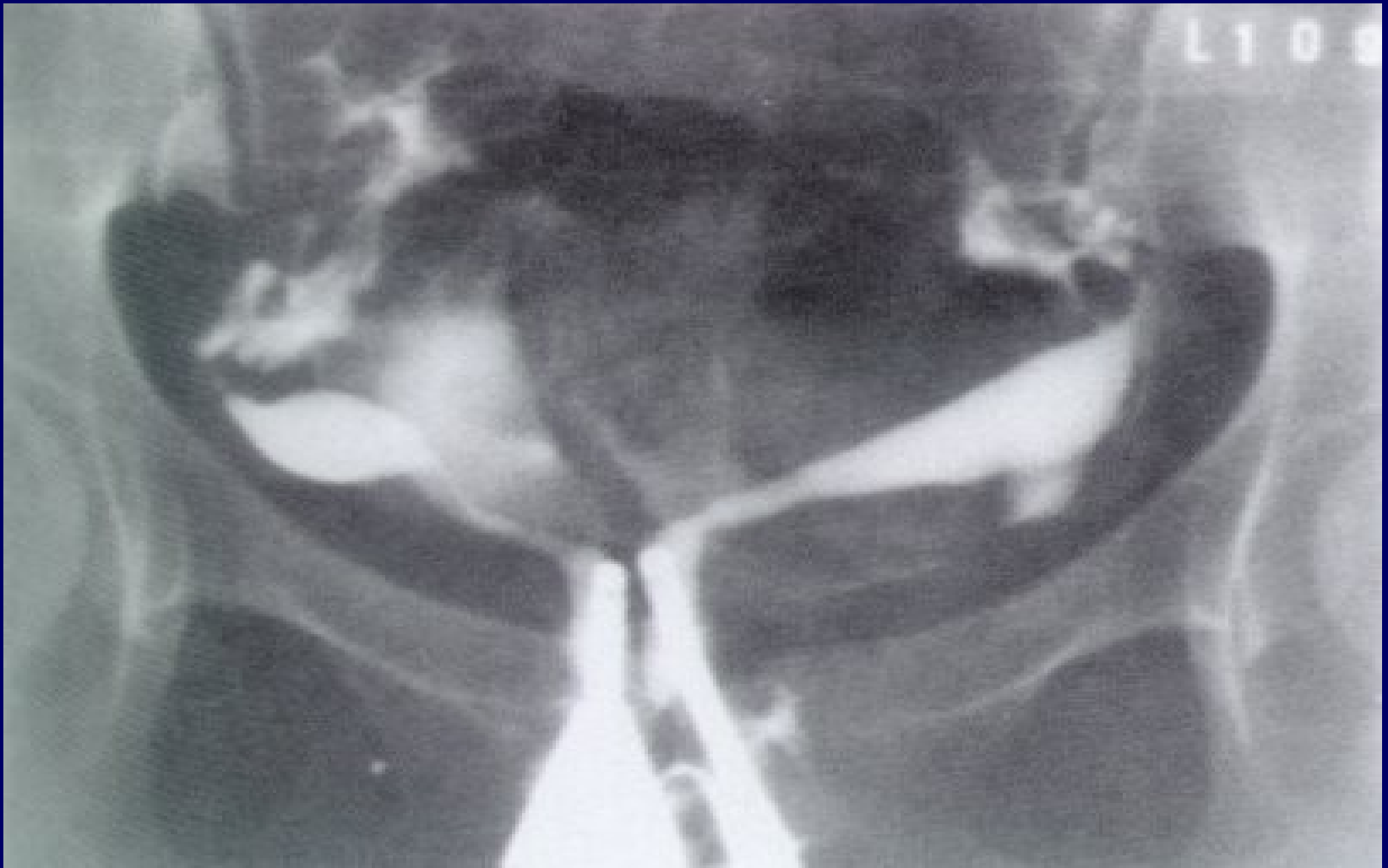

Uterus bicornis unicollis

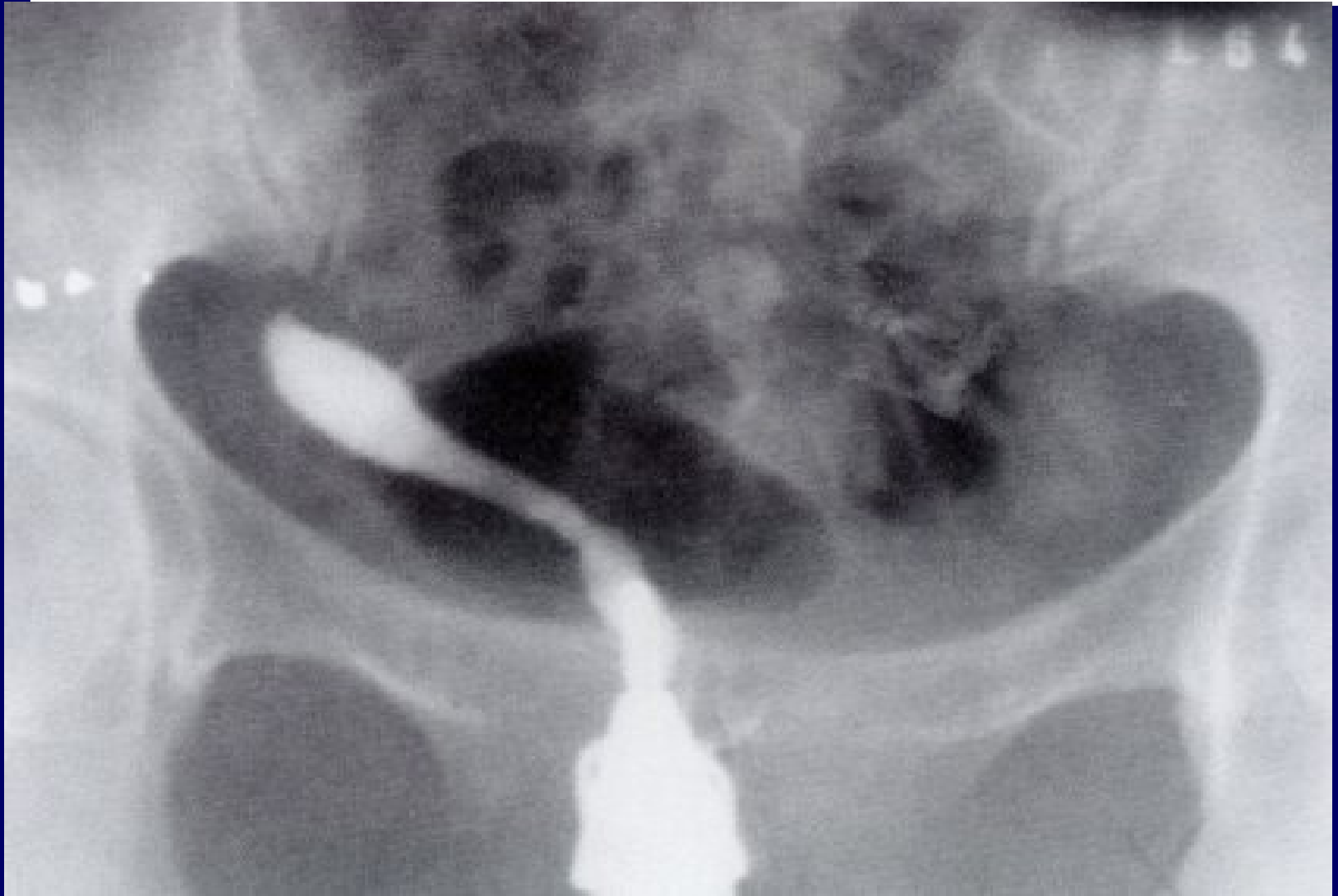

Uterus bicornuoreus bicollis

Uterus unicornis

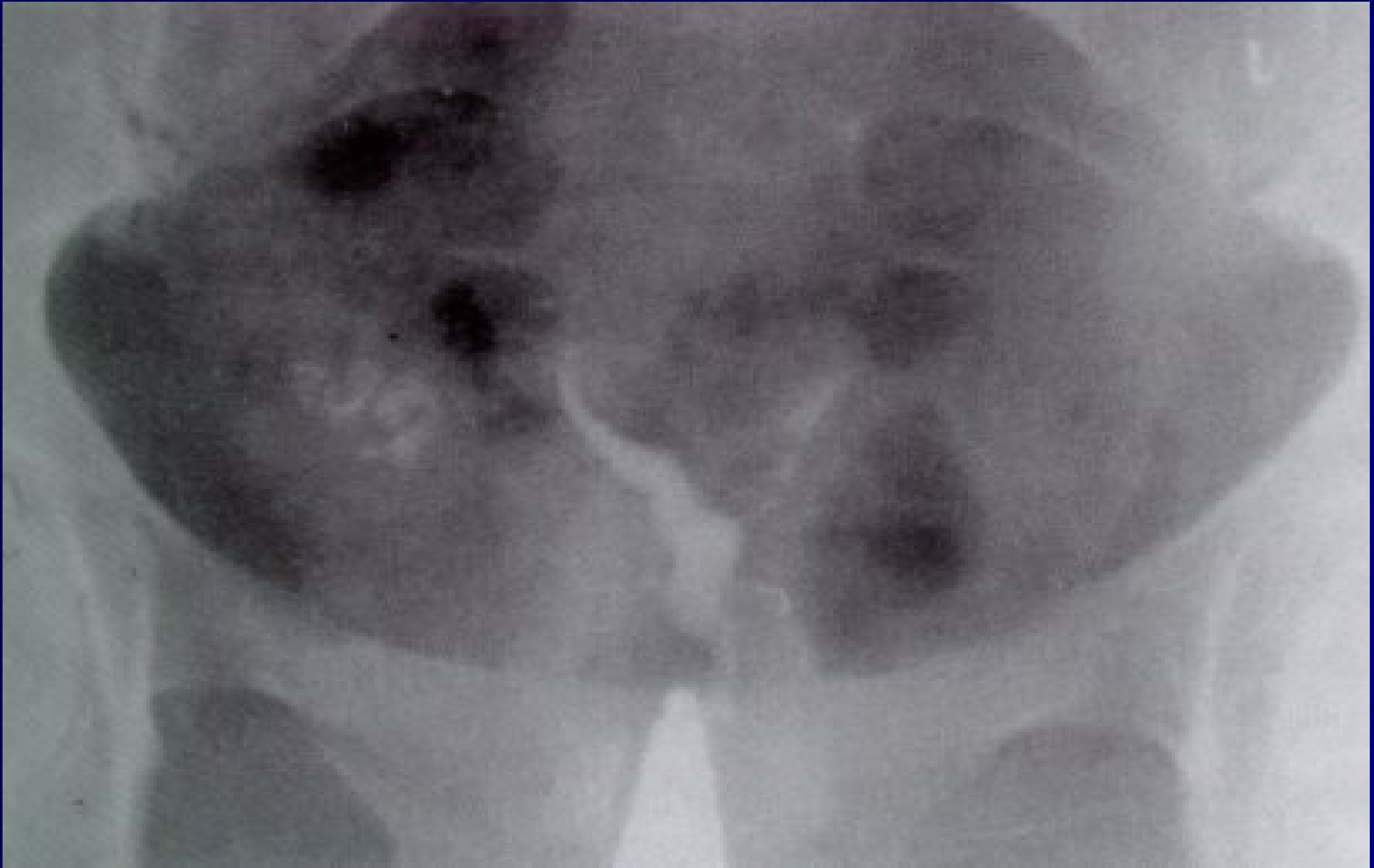
Incompetentia cervicis uteri

Intrauterinní synechie

Aschermanův syndrom - neúplný

Rizikové faktory a příčiny

4. Endokrinní příčiny

- defekt luteální fáze – nedostatek P
Pokles progesteronu - příčina ? následek?
Ab 20 - 60 % žen ve fertilním věku.
- těhotenská hypersekrece LH často PCO
- diabetes mellitus
- subklinická dysfunkce štítné žlázy

Rizikové faktory a příčiny

5. Chronická onemocnění matky

- porucha funkce nadledvinek
- hypertenze
- poruchy krevní srážlivosti
- avitaminózy
- choroby ledvin
- kardiopatie

Rizikové faktory a příčiny

---

6. Infekční onemocnění

Intraovulární infekce

- ureaplasma, mycoplasma, chlamydie,
- toxoplasma
- herpes, rubeola
  - chronická infekce, asymptomatická, neléčená
  - přestup na plodové vejce

Akutní horečnatá onemocnění matky

Rizikové faktory a příčiny

7. Syndromy antikardiolipinových pl. (ACA)

Antikardiolipin IgG a IgM protilátky - srážecí mechanismy- 15 % úspěšných gravidit

Ab II. trimestr = 1. manifestace ACA
IUGR, preeklampsie, SLE

Rizikové faktory a příčiny

8. Poruchy materno - fetálních alloimunních vztahů

Populární teorie,
T-lymfocyty, (MHC-hlavní histokomp.komplex.)
imunitní mechanismy matky blokovány
specifickými protilátkami
= úspěšná gravidita

Rizikové faktory a příčiny

9. Životní prostředí

- kouření, alkohol, návykové látky
- fyzikální vlivy (ionizační záření, elektrický proud)
- fyzické trauma (chronické otřesy, pád, únava)

- anestické plyny, formaldehyd, olovo,
- etylenoxyd

Rizikové faktory a příčiny

10. Psychické vlivy

- úzkostné pacientky
- opakované potraty v anamnéze

Klinika raného potratu

Hrozící potrat - abortus imminens

- slabé krvácení z hrdla – příčinou bývá setrvačnost menstruačního krvácení
- bolesti v podbřišku

Počínající potrat – abortus incipiens - děj nezvratný

- krvácení se zesiluje
- děložní kontrakce pravidelné

Probíhající potrat – abortus in cursu

- rozšiřování hrdla děložního
- odchod částí plodového vejce

Klinika raného potratu

Úplný a neúplný potrat - abortus completus, incompletus

- plodové vejce se potratí celé, nebo jeho části zůstanou zadrženy v děloze – riziko infekce

Zamlklý potrat – missed abortion

- odumřelé plodové vejce nevyvolá kontrakce děložní, ale zůstává zadrženo v děloze

Diagnóza

- anamnéza
- gynekologické vyšetření
- sledování hladin HCG, E2, Progesteronu
- ultrazvukové vyšetření

Léčba

- hospitalizace, klidový režim
- gestageny
- hemostyptika, magnesioterapie, trankvilizéry
- širokospektrá antibiotika při známkách infektu

- revize dutiny děložní
- antianemika dle hodnot KO
- anti-D globulin Rh negativním ženám

Extrauteriní gravidita

K implantaci blastocysty dojde mimo dutinu děložní

vejcovod v 98%
ovárium
omentum
střevo
hrdlo děložní

Frekvence : 1:80 až 300 nitroděložních těhotenství

Extrauterinní gravidita

Etiologie :

zavedené nitroděložní tělíčko IUD

vrozené vady struktury vejcovodu , hypoplasie tub

poruchy tubární motility

peritubární adheze

stavy po tubární mikrochirurgii

endometriosa

gravidita po IVF

Extrauterinní gravidita

Postižení tub:

ampulární část	80% gravidit
isthmická část	10-20% gravidit
intramurální část	2-5 % gravidit
fimbriální gravidita	vzácná

Extrauterinní gravidita

Vývoj tubární gravidity :

Tubární potrat do dutiny břišní - provázený krvácením do dutiny břišní i z rodidel

Ruptura tuby – krvácení intenzivní, nástup příznaků rychlý

Resorbce plodového vejce – vzácné, asi v 10% případů, diagnóza se potvrdí LSK průkazem hematosalpingu a klesajícím titrem HCG

Donošení gravidity –výjimečné – blastocysta se primárně usídí v tubě, postupně se vypudí, ale placenta zůstává v tubě. Plod nutno vybavit laparotomicky

Extrauterinní gravidita

Příznaky- klasická triáda :

Amenorrhoeae s následným opožděným a slabým krvácením

Abdominální nebo pánevní bolest, která je asi u 25% pacientek lateralizovaná, asi 15% pacientek nemá žádnou bolest

Rezistence a palpační bolest v oblasti postižených adnex

Extrauterinní gravidita

Další příznaky:

Nejisté známky gravidity – ranní nausea, zvracení

Prosáknutí dělohy, napětí v prsou

Peritoneální příznaky až hemorrhagický šok

Diagnostika :

Anamnéza

Gynekologické vyšetření

UZ vaginální

Dynamické sledování HCG, E2, progesteronu

Diagnostická laparoskopie – vizualizace orgánů malé pánve

Extrauterinní gravidita

Terapie :

Závisí na stadiu a lokalizaci extrauterinní gravidity

LSK salpingectomie

Incize tuby a exprimace moly s hemostázou
elektrokoagulací

Intratubární aplikací PGF2 alfa

Léčba

Anatomické poruchy

- vrozené děložní malformace
  - metroplastika ?, resekce septa, partus praemat.
- inkompetence
  - (mimo graviditu - vnitřní branka > 9 mm)
- Aschermanův sy.
  - hysteroskopická lyse adhezí, IUD - 6 týdnů,
ATB
- myomy - GnRH, ablace

Léčba

Endokrinní příčiny a chronické choroby

- není průkaz, že progesteron snižuje riziko ab
- kompenzace DM
- kompenzace thyreopathií
- plánování gravidity u pacientek s chronickými chorobami po předchozí kompenzaci

Děkuji za pozornost